

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 637/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sairaaloiden päivystyskriisin ratkaisemisesta ja päivystystoiminnan jatkuvuuden turvaamisesta hyvinvointialueilla 1.1.2023 jälkeen sekä hyvinvointialueiden rahoituksen riittävydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 637/2022 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä Suomessa vallitsevan päivystyskriisin ratkaisemiseksi,

miten hallitus varmistaa päivystystoiminnan jatkuvuuden 1.1.2023 jälkeen hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa ja

miten hallitus varmistaa hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyden, kun julkisuudessa olleiden laskelmien mukaan alueilta puuttuu 1,5 miljardia euroa rahoitusta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Terveystieteiden päivystysten ruuhkautumisen taustalla ovat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjujen laaja-alaiset ongelmat. Ilmiö ei ole uusi, mutta se on yleistynyt viime vuosien aikana. Sosiaali- ja terveysministeriössä (STM) on seurattu tilannetta säännöllisesti. Tärkein syy ketjun toimimattomuuteen on puute osaavasta hoitohenkilökunnasta eri osissa palvelujärjestelmää. Jatkohoitoon pääsyä asumispalveluihin ja perustason sairaaloihin sekä kotiin sinne vietävien palvelujen turvin on myös saatava toimivammaksi. Ongelmia ei voida ratkaista vain yhteispäivystykseen keskittyvillä tai yksittäisillä toimenpiteillä, vaan koko päivystysketjun toimintaa tulee parantaa.

STM on järjestänyt 16.8.2022 ja uudelleen 16.12.2022 perhe- ja peruspalveluministerin päivystysketjun tilannetta koskevat keskustelutilaisuudet, joihin on osallistunut erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon edustajia tulevilta hyvinvointialueilta. Yhteisenä haasteena lähes kaikilla alueilla on potilaiden siirtyminen päivystyksestä jatkohoitoon. Ratkaisuvaihtoehtoja haetaan monimuotoisesti. Näitä ovat muun muassa yhteisen tilannekuvan ja eri toimijoi-

den kapasiteetin käyttöönoton varmistaminen, iäkkäiden palveluiden henkilörakenteen ja asumis- palveluiden monipuolistaminen ja riittävien terveydenhuollon palveluiden, erityisesti lääkärikon- sultaatioiden varmistaminen iäkkäiden asumispalveluiden ja kotihoidon tueksi.

STM:n käynnistämässä poikkihallinnollisessa strategisessa ohjelmassa sosiaali- ja terveyden- huollon henkilökunnan riittävyyden ja saatavuuden turvaamiseksi etsitään kestäviä ratkaisuja so- siaali- ja terveydenhuollon työvoimatarpeen kattamiseen lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aika- välillä. Ohjelmassa on valmisteltu 50 toimenpidettä toteutettavaksi jo vuonna 2023. Tällä halli- tuskaudella on lisätty sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta jo yli 6000 aloituspai- kan verran. Koulutuspaikkojen lisäämisen vaikutukset alkavat näkyä työvoimassa vuodesta 2023 alkaen. Ensihoitajien koulutuspaikkoja on lisätty niin, että vuonna 2021 ensihoitajan koulutuspai- kan vastaanottaneita oli 55 % enemmän kuin vuonna 2019. Tavoitteena on edelleen lisätä lähi- hoitajakoulutuksen aloituspaikkoja 5000:lla ja hoiva-avustajien koulutuksen aloituspaikkoja 2500:lla vuoteen 2025 mennessä.

1.1.2023 aloittavilla hyvinvointialueilla on kehitetty toimintarakenteita ja -tapoja ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien aikaansaamiseksi pyrkimällä perus- ja erityistason palvelujen entistä pa- rempaan yhteentoimivuuteen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saumattomuuteen. Pe- ruspalveluissa hoidon saatavuutta ja jatkuvuutta kehitetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyses- kus -ohjelmassa ja Suomen kestävä kasvun ohjelmassa, joissa edistetään sosiaali- ja terveyden- huollon palvelujen saatavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.

Päivystystoiminnan kehittäminen varmistetaan hyvinvointialueiden ohjauksessa, joka perustuu yhä enemmän ministeriön ja palveluiden järjestäjän väliseen jatkuvaan vuoropuheluun. Olennai- sena osana vuoropuhelua on yhteinen tietopohja ja ymmärrys sote-palvelujen toiminnan ja talou- den tilasta ja yhteinen ratkaisuvaihtoehtojen etsiminen ongelmien ratkaisemiseksi.

Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2023 pohjautuu kunnilta siirtyviin kustannuksiin. Tämän lisäksi rahoituksessa huomioidaan palvelutarpeen arvioitu kasvu, hintojen muutos sekä uudet ja laajentuvat tehtävät. Hyvinvointialueiden rahoitus on 1,3 miljardia euroa (noin 6 %) korkeampi kuin siirtyvät kustannukset vuonna 2022. Uusimmat arviot vuoden 2023 rahoituksen alijäämäi- syydestä ovat olleet noin 900 miljoonaa euroa. Hallitus on antanut esityksen, jolla pyritään paran- tamaan rahoituksen hallittua siirtymää (HE 309/2022) niin sanotun rahoituksen toteutuneisiin kustannuksiin pohjautuvan kertakorvauksen kirjautumisen osalta, mikä tulee pienentämään alu- eiden vuodelle 2023 ennakoitua alijäämää huomattavasti. STM on esittänyt 700 miljoonan euron rahoitusta hoitovelan purkuun hyvinvointialueiden toiminnan hallitun alun varmistamiseksi.

Helsingissä 3.1.2023

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru